

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

NEW YORK, FRIDAY, MARCH 9, 1923. — PETEK, 9. MARCA, 1923.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

GENERAL SARRAIL PROTI POINCAREJU

Pravi, da je francosko gibanje v Ruhr okraju ekonomska zmota. — Celo politiko Poincareja napram Nemčiji je označil kot zavoženo in napačno. — Nobenega upanja na plačila, tudi če Nemčija odneha.

New York, 8. marca. — Sporočila, ki so prišla v to deselo, kažejo, da je imel general Sarrail, prejšnji poveljnik zavezniških sil v Orientu in sedaj eden prvih voditeljev francoske radikalne socijalistične stranke, pogovor s kordanjskim poročevalcem lista Politiken, v katerem je strogo odsodil Francijo radi zasedenja Ruhr okraja. Izjavil je naslednje:

"Prepričan sem, da bo sedanja politika naše vlade v zadavi Ruhr okraja uničila za vedno oni sloves pravijoči ih postopanja, ki smo ga uživali dosedaj med neutralnimi deželami. Treba je povdariti, da je v Franciji še vedno dosti ljudi zdrave sodbe, ki ne odobravajo politiku Poimareja."

"Dejstvo nam boljše kot vsaka druga stvar pripovedujejo, kako veliko ekonomsko pomoto je napravil Poimarej s svojim zasedenjem Ruhrja. Več kot dvomljivo je, da bo ekspedicija v Ruhr okraj zagotovila zaveznikom vojno odškodnino. Edina stvar, ki je absolutno gotova in ki bo brez dvoma posledica ekspedicije v Ruhr, so stroški za Francijo."

Vzemimo, da bo Nemčija popustila. Ali nam bo to prineslo placišča? Gotovo ne. Nemčija je popustila ter se vdala dne 11. novembra 1918. Tudi je bila prisiljena večkrat udati se izza onega časa naprej. Gotovo ni vredno 132 tisoč milijonov zlatih mark vojne odškodnine, katero dolguje zaveznikom, da bi jo še nadalje ponizovali. Tudi še bi stali v Berlinu, bi pomenjalo to le nadaljnjo zmago, a takrat zmaga bi ne počenjala niti placišča niti miru."

S postavnega stališča je reparacijsko vprašanje mednarodno vprašanje. Lahko je dvema, trema narodom združiti se ter učičevati, ali za konstrukcijo potrebujete v večji ali manjši meri ves svet in celo tedaj bo težka naloga.

Izvedel sem, da je namernaval švedski ministriški predsednik, — Branting, naprosto Ligo narodov naj se loti reparacijskega problema, a pod britiskom francoske vlade je bil prisiljen opustiti to svojo namero. Obžalovanja vredno je, da nista vlada in časopis Francije razumela, da bi služil tak korak najboljšim interesom našega naroda.

Kakšen moralen in postaven korak proti uravnani bi bil storjen, če bi si mogel zastopnik neutralne države prilastiti pravice, da dvigne reparacijsko vprašanje ter obenem seveda tudi prevezame odgovornost, da bo skušal pripomoći k uravnavi tega vprašanja.

Številni Francizi trdijo, da nima Liga narodov nobenega opravka z reparacijskim vprašanjem itd. Prosim vas le, da precitate paragrafa tri in štiri poslovnika Lige narodov, v katerih se glasi, da naj se loti Liga vseh vprašanj tikajočih se svetovnega miru. — Meni se zdi, da je reparacijsko vprašanje v neposrednem stiku s svetovnim mirom in da je vsled tega dolžnost Lige narodov, lotiti se tega vprašanja.

Nemčija ni član Lige narodov in Poimare je ravnokar odgovoril Ferdinandu Buissoumu, da ne more zavzeti Nemčija mesta poleg narodov, ki uvažujejo svoje obveznosti. Po mojem mnenju bi morala biti Nemčija član Lige. Zabraniti Nemčiji vstop v Ligo potem, ko smo jo pripustili na konferenco v Genovi, se mi zdi naravnost absurdno.

Zgodovina nam pripoveduje, da so vsi narodi pogosto zanesljivali svoje obveznosti. Francoska vlada naj se prepriča, če je njena lastna vest čista. Ni nam treba poseči nazaj v zgodovino. Prav v sedanjan času ne plačuje Francija, niti obresti, niti obrokov svojih vojnih dolgov pri ostalih zavezničkih in v Amerikah.

PAPEŠKI DELEGAT ZA ANGORO.

London, Anglija, 7. marca. — Diplomatični poročevalci Telegrapha pravi, da bo Vatikan imenoval svojega posebnega poslanika v Angori in sicer človeka, ki dobro pozna Blížnji Iztok. Namen Vatikana je uveljaviti direktno odnose med stolico in turškim nacionalističnim glavnim mestom.

MILIJONARJEVA ZAPUŠČINA.

Znani član Vanderbiltove družine Viljem K. Vanderbilt, je zapatil več kot 54,000,000 dolarjev.

UVELJAVLJENJE PROHIBICIJE.

Prohibicijski urad v New Yorku je objavil, da bo moralno zapreti svoja vrata 25 restavracij na Broadway, kakor hitro bo vprizorjen nov pogon proti kršiteljem prohibicijske postave.

TRI GENERACIJE PRI OKUPACIJI RENA.

Slika nam kaže ameriškega gene ralnega majorja Henry T. Allena, vrhovnega poveljnika ameriških ekspedicijskih čet v Nemčiji. Poleg njega je njegov sin capt. Henry T. Allen s svojo ženo in sinom Henry T. Allenom. Vsi štirje so živeli zadnjih leta v nemškem okupacijskem ozemlju.

TURŠKO STALIŠČE OGROŽA MIR EVROPE

Angleži so prepričani, da bodo nastopili Turki z novimi in bolj drastičnimi zahtevami. — Turške čete prodirajo baje proti angleškim pozicijam.

London, Anglija, 7. marca. — Mir, ki so ga skušali zavezniški skleniti s Turčijo, je zopet ogrožen. Kot že poročano je angorska narodna skupščina zavrgla delo mirovne konference, ki se je vrnila v Lausannu ter zahtevala drugo mirovno pogodbo z zavezniški, "ki bi bila v soglasju z novim dostenjanstvom Turčije kot neodvisnega naroda".

Tukajšnji oficijski krogi pravijo, da se bodo vršili vsa nadaljnja pogajanja s Turki na temelju mirovne pogodbe, ki je bila predložena Turkom v Lausannu. Če pa pomislimo, da so Turki raztrgali vse ekonomske, pravne, finančne in upravne klavzule te pogodbe, vidimo povsem jasno, da je ostalo od cele pogodbe le malo, razen papirja, na katerem je bila spisana.

Danes je prišlo le malo nadaljnih oficijskih vesti iz Angore. Prišlo pa je neko skrivnostno poročilo, v katerem se glasi, da je lausannska mirovna pogodba nesprejemljiva, ker nasprotuje turškemu narodnemu dogovoru.

Dejstvo, da je narodna skupščina ne želi vojne z zavezniški. To je bila edina pomirljiva točka, katero so opazovali izven vlade zapazili v turškem sporocilu.

Danes zvečer se je izvedelo, da

da bo angleška vlada riskirala vojne, pač pa rajša privolila v to,

da pošteje delegate manjše odličnosti na novo konferenco, čeprav

so dosedaj oficijski predstavniki

angleške vlade odločno izjavili,

da je Španija do skrajnih meja koncesij in da ne bo več popu-

stila, razen mogoče glede točk manjše važnosti.

Precjer vznemirjenja je opaziti

v angleških oficijskih krogih —

glede poročanega turškega vojaškega gibanja v smeri proti angleškim postojankam v Mosulu. To

gibanje je baje v zvezi s sklepom

nacionalistične narodne skupščine,

"da naj se izsili, čimprej mo-

goče, rešitev mosulskega vpraša-

nja."

Pariz, Francija, 7. marca. —

ODMEV! MASAKRA V HERRIN, ILLINOIS

Priča pravi, da je dal Willis povelje, naj se pomori skebe. — Trdi nadalje, da je Clark nabijal človeka s kopitom revolverja.

Marion, Ill. 7. marca. — Hugh Willis, član državnega sveta Illinois Mine Workers, je bil danes označen tekmo obravnavne radi izgredov in masakra v Herrinu, kot človek, ki je dal povelje, — "naj jih pobijejo vse", potem ko je toplja oboroženih ljudi odvedla 48 neunijskih delavcev ali skebov iz površinskega rova Southern Illinois Coal Company.

Obdolžitev je dvignil Robert Tracy, eden preživelih onega masakra. Ta je prizadel, da je bil zaposen pri lokomotivi v rovu in da je unijski mož, ker je član International Brotherhood of Steam Shovel Workers.

Nikarte jih ubiti na javni cesti, kjer so ženske in otroci, — je baje rekli Willis. — Odvedite jih v gozd ter ne izpušte nikogar. Pobijte jih vse!

Priča je tudi izbrala Otis Clarke, enega šestih mož na zatožni klopi, ki so obdolženi umora Antonia Mulkiča, veterana iz svetovne vojne in žrtve industrijske tragedije.

Tracy je prizadel, da je videl —

Ciarka, kako je stopil pred zvezdo Dowellja, enotonemogučnega reskennega superintendentu, ga pricel prekliniti ter tolči po glavi s kopitem svojega revolverja, Clark je

baje rekli McDowellu:

— Ubil te bom ter raztrgal na

kose in meso bom porabil za ribo, ti skeb!

Tracy je prizadel, da so odvedli

neoborožene jetnike v gozd, po-

tem ko se je Willis pripeljal ter

rekel:

— Pobijte jih vse!

Izjavil je končno, da je bil za-

det od krogle, ko je pricel bežati,

da pa se je rešil s tem, da je pre-

plaval neko majhno jezero.

Razpoloženje turške narod. skup-

ščine v Angori je povsem drugač-

no kot pa so ga slika prva po-

ročila. Tako poročajo sedaj iz

Carigrada. V te hprorčilih se glasi,

da narodna skupščina sicer ni

prejela finančni klavzul lausans-

ke mirovne pogodbe kot takih

in tudi ne odgovarja vprašanju

Mosul okraja, da je pripravljena

obnoviti pogajanja z zavezniški

za katere pripravlja alternativne

predloge.

PRAVIJO, DA BO OBREGON ODSTOPIL

Mehiški predsednik se je na veličal svojega urada. — Glavne stranke so se dogovorile, da bodo postavile za predsedniškega kandidata Callesa.

Mexico City, Mehika, 8. marca. Konvencija za nominacijo kandidata za mesto predsednika v Mehiki se je vrnila maja meseca. Vprizorile jo bodo stranke večjih, ki so se dogovorile glede generala Callesa, sedanjega ministra za notranje zadeve, kot svojega kandidata. Adolf de la Huerta, zakladniški tajnik, je v javnem ugotovil zanikal vest, da se počanja za predsedniško mesto.

Rekel je nadalje, da se zavzemata za Callesa in da ne bo sprejel eventualne nominacije, pač pa podpira Callesa v vsakem oziru.

Poročila iz severnih držav pravijo, da je sklepel general Francisco Villa podpirati generala Raula Madero, brata prvega liberalnega mehiškega predsednika, ki je bil na takoj način umorjen. Glasil se da podpira Madero starci pristaši Ville.

Liberalna ustavna stranka, ki je podpirala Obregona, ko se je izvolil za predsednika, bo tudi sklicala konvencijo, da nominira

nasprotnika Callesa.

Katoliška stranka, ki nastopa

pod imenom fašistov, bo skimine

rala kandidata iz stare skupine

Científicos, ki so vključili deleži te-

kom režima Porfirija Diaz.

Povpraševanja med številnimi

odličnimi odvetniki in trgovci so

pokazala, da ima dosedaj general

Calles še največ pristašev ter

vsled tega največ prilike, da bo

izvoljen. Kongresniki iz različnih

držav, tako severnih kot južnih

so izjavili, da bo zmagal Calles

z veliko večino glasov. Napori

clerkalnih stranke imajo le malo

uspeha. Članek v nekem znanem

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenian Publishing Company
(A Corporation)FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	07.00
in Canada	za pol leta	06.00
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	08.00
Za četrt leta	za pol leta	01.00

Subscription Yearly \$8.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemljai nedelji in preniki.

Dopolni besed podpis in osebnosti ne po pritožujejo. Denar naj se blagovati po Money Order. Pri spremembri kraja naravnika, prosimo, da ne nam tudi prenove blagovne nazname, da hitrejš našemo naslovom.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2275

DOLŽNOSTI VLAD

"Država je dolžna nuditi vsakemu svojemu državljanu primeren obstoj, spodobno obliko ter način življenja, ki ni bo ogrožal njegovega zdravja," pravi Montesquieu.

Ta mož je živel v pisal v osemnajstem stoletju. Čeprav bi se državniki in politiki lahko dosti naučili iz njegovih knjig, niso se dosedaj spoznali, da je posel države nuditi vsakemu državljanu spodobno življenje.

Prav do zadnjega časa so bili vladarji držav vedno le orodja obeh razredov, ki so kontrolirali gospodarska sredstva življenja družbe. Orodja pa morajo že po naravi služiti namenom in ciljem svojih mojsirov.

Stvari pa so se v tem oziru le malo izpremenile, posebno v modernih državah.

Pred več kot šestdesetimi leti je rekel Abraham Lincoln:

"Zagotoviti vsakemu delavcu ves proizvod njegovega dela ali približno toliko kot le mogoče, je vreden cilj vsake dobre vlade."

Naša vlada pa ni nikdar poznala ambicije, da postane dobra vlada, — to se pravi, ona ni nikdar upoštevala, da je njena dolžnost zagotoviti vsakemu delavcu proizvod njegovega dela ter se tudi ni brigala za primerno življenje in primeren način obstoja navadnega naroda.

Vzrok tega je povsem očviden in jasen.

Naša vlada je bila vedno vlada bogatih mož, ki so se je posluževali v svoje lastne svrhe.

Nikdar ni bila vlada delavnega naroda.

Delaveci niso nikdar vpravorili poskusa, da bi bili zastopani v vladi, in še vedno smesijo ideje vlade, sestavljene iz resnično koristnih ljudi in predstavljajoče živilenske interese koristnih ljudi.

Dokler pa bo delavecem ljubše, da jim vlada želja zastopnik izkorisčevalcev, bodo vedno vladani v interesu svojih izkorisčevalcev.

Vlade služijo razredom, katere zastopajo, in moderne vlade zastopajo profitirje.

Ce hočejo imeti delavci svojo lastno vlado, jo morajo sami izvoliti.

Ce pričakujejo, da bo vlada služila njihovim interesom, morajo izvoliti ljudi, ki dele njih interese.

Ce hočejo, da bo vlada zagotovila vsakemu delavcu proizvod njegovega dela, ali vsaj največji del, ne smejo izvoliti zastopnikov, ki žive od dela drugih ljudi.

Vsa filozofija Montesquieua in vsa modrost Abraham Lincoln bi ne izpremenila kapitalističnih razrednih vlad in vlade naroda potom naroda in za narod.

Stvar delavstva je, izvoliti vlado kot jo hočejo ter napraviti, da stori vlada to, kar hočejo oni.

Ce niso še tega zmožni, naj se nauce.

Ce pa niso voljni storiti tega, naj vzamejo posledico na svoje lastne rame, ter naj se ne pritožujejo več.

D op i s.

New York City.

Z veseljem nazanjamamo cenjeni rojakom in rojakinjam v Velikem New Yorku in okolici, da se bo tudi pri nas razvila v mesecu aprili prav lepa zabava, in sicer v soboto dne 21. aprila 1923 v češki Delavsko Ameriški Sokolovni, 525—529 East 72nd Street, New York.

Naša dobro poznamo Jugoslov. Glasba bo obhajala obleteno srečo obstoja in osamosvojitve.

Mnogo se je že govorilo in sklepalo nad nami, celo pričakovali so, kdaj bomo propadli! Ali naši nasprotiniki tega še niso dočakali do sedaj, pač pa vedno bolj in bolj napredujemo v našem glasbenem krogu.

Zares dosti smo morali žrtvovati v preteklem letu, nebahali v preteklem letu, nebahali nad nami, kar je bilo potrebno za našo glasbo.

Teda ko smo se osvobodili, nismo imeli ne centa v naši blagajni. Ampak imeli smo moža med seboj, kateri nam je stal na strani z vsemi možmi, da smo se postavili na svobodna tia. To je ravno naša ka-

Vsa slovenska društva v Veličkem Mr. Joseph Pershak, kateri nem New Yorku in okolici naj

Več kot tri generacije

je bil Borden neprestano voditelj glede čistoče in okusa. Bordenovim izdelkom prednjači Bordenovo Grade A mleko.

Nabavite si mleko in jajca na Bordenovem vezu

BORDEN'S
Farm Products Co. Inc.
Walker 7300

Iz Slovenije.

Trboveljske akcije.

Akcije Trboveljske premogokopne družbe so v januarju za 100 odstotkov poskočile, vendar pa se enijo dividende le na 10 Din.

Zlato poroko

sta obhajala dne 26. januarja v Celju Tomaz Grah, nadučitelj v poketu in posestnik s svojo sopko Karolino.

Premeščanje v državni službi.

Premeščanja sta: okrajni komisar in vodja politične ekspozituro v Mozirju dr. Janko Šiška k okrajnemu glavarstvu v Krškem in okrajni komisar dr. Anton Mešar pri okrajnem glavarstvu v Krškem k okrajnemu glavarstvu v Ptiju; kancilist Ivan Flegar je premeščen iz oddelka za socialno politiko k oddelku za notranje zadeve pri pokrajinski upravi v Ljubljani; Boža Račič, nadučitelj v Adleščih; Josip Rajšp, nadučitelj v Ormožu; Ivo Troš, nadučitelj v Tomišiju; Janko Žirovnik, nadučitelj v Borovnici; Milan Krmptič, industrialec na Viru.

Samooblaščni upravitelj državnih gospodov.

Iz Bohinja poročajo: Iz verodostojne strani smo izvedeli, da je Božič, upravitelj državnih gospodov, v Bohinju, naročil svojim lovecem, da ustrelje vsako žival, ki bi se pala po gozdovih. Če bi se zaradi tega kak posestnik pritožil, pa se bo reklo, da je žival ustrelil tihotapec — in mirna Bosna! Meronajna oblast naj bi to stvar preiskala. Kmetsko ljudstvo ima pravico do pašnje in te pravice mu ne bo vzel ničesar, najmanj pa Božič!

Smrtna žosa.

V Ljubljani je umrla Marija Krmptič, rojena Krajinik, sopoga Jos. Krmptiča, bivšega lastnika tiskarnice v Pulju, sedaj industrialeca na Viru pri Domžalah. Stara je bila 51 let.

V brežiški bolniči je umrl dobrovoljec eksportni akademik Ivan Ogorec iz Dohove. Pokojnik se je z brati Šubi boril na solunski fronti, kjer si je nakopal zavratno bolez, kateri je sedaj podlegel.

Na Bregu pri Celju je umrl mentor Josip Morn.

V Bučecih je umrl edini sin postavnegačnika Marko Pogoreve v starosti 22 let.

V Lesčah je umrl Jean Fabiani, mag. pharmacie, brat Hedvike Šubiceve, sopoge ravnatelja tiskarnice v Ljubljani Iv. Šubica. Troplo so prepeljali v Škofjo Loko, kjer so je položili 1. februar v rodniško grobino.

V Borovnici je umrla v starosti 94 let Marija Gabrijel, vdova viš. uradnika južne železnice.

V Štepanji vasi pri Ljubljani je

vzamejo na znanje, da smo prenaredili našo ime in da bomo obhajali našo obletnico dne 21. aprila 1923. Zato naj se vsa slovenska društva ozirajo na to in naj na ta dan ne prijejajo nikakih zabav, da ne bo kakate zamere med družbi. Obenem vabimo vsa slovenska društva, da se udeležete naših zabav. Natančnejsi vspored vam bomo že sporočili ter naprošamo se endrat vsa društva, naj se ozira na "našo obletnico in vse najljudnejše zabave na našo zbiravo." Godbeni odbor.

Peter Zgaga

Povprečni ameriški zakonski mož mora zavzemati troje važnih stališč:

- Biti mora na čelu svoje družine.
- Biti mora na koncu vseh dojavnih virov.
- Biti mora v kuhinji, ko ima njegova žena kompanijo.

Pred kratkim so izkopali v Egiptu grobišče nekdanjega egipčanskega vladarja Tut-anh-Amena. Z njegovim prekajnim in posušenim truplom vred so izkopalne nebroj drugih stvari: posode, orodja, oblek, slike itd.

Umevno je, da se je začel sedanji možki svet zanimati: kakšne ženske so živele v tistih starinah.

In še bolj umevno je, da so današnje moderne ženske vprašale: Kako se je oblačil ženski spol za časa Tut-anh-Amena?

Taka je bila moda tedaj — izjavljajo izdelovalci ženskih oblik in razstavljajo po izložbah žensko obliko po uzorcu starega egipčanskih. Ženske kupujejo te čudne nestvore in jih oblačijo. Zadnji sem videl eno.

Na glavi je imela prifrnjeno kapo, levi rokav napol razklane halje je bil daljši od desnega, na prsi je imela uvezano kačo, na zadnji plati pa nekaj kravi podobnega.

Vsek se je ozril za njo, ona je pa šla in se zibala v bokih kot raca.

Tako so bile torej stare Egipčanke! — sem pomislil sam pri sebi.

In v mislih dostavil: Ni čuda, če je bežal svetopisemski Pepe pred Putifarko.

Prišel bo čas, ko bodo moralni Franci bežali.

V tistem času jim daj Bog ravno tako dolge noge kot imajo dolg jezik.

Seicej jim bo prokleto slaba predela.

Kdor ima še iskrivo pameti in dostojnosti v sebi, mora postati rdeč, ko čita nekatere sestavke na našem socialističnem časopisu.

Postati mora rdeč!

Rdeč — od sramote.

Vse govorice, da je zelen barva nesrečna, so larifari — je zatrjevala neka ženska. — Ko me je moj sedanji mož vprvič videl, sem imela zeleno obliko in v zeleni obliki sem šla h poroki.

Zelen barva torej srečo pomeni.

Kdo ve, kaj bi rekel njen mož, če bi ga vprašali?

Devetdeset odstotkov Amerikanov, ki zahtevajo nazaj lahka vina in pivo, piše v sedanjem času žganje.

Liga narodov je pred kratkim praznovala triletnico svojega rojstva.

Vsi, ki so bili na tem praznovanju, pravijo, da otrok ne bo dolgo živel, ker je brez pameti, brez moči, brez rok in brez nog. Edino le požrešen je nad vso mero.

Gonec.

Za slavljem slavje se vrši v Ljubljani.

in po Slovenskem veselju kraja; vse veseli se, pojte, pleše, raja, zdaj vsi zbrunjeni so — nekoč zapani.

Nekdanji trezneži so zdaj pijani. Cesarski hlapec se še najbolj usaja.

svobodomiselstvo se z Rimom spaja;

na piru sviru balkanski cigani.

Za plotom pa prez, nestrpno čaka, nestrpno čaka in se silno slim, zvit Italjan — Benito Mussolini.

Nikjer ni stražnika, nikjer vojaka, ki bi jih par po nosu dal mrečini. Uboga domovina v strahu plaka...

Jugoslavanka

Ustanovljena l. 1898

Katoli. Jednota

Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odbor.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 928 E. 15th St., Cleveland, O. Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O. Tiskalnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn. Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn. Blagajnik neizplačljiv smrtnik: JOHN MOVERN, 612 — 12th Ave., East Duluth, Minn.

K. H. Strobl:

Hiša pogubljenih.

Zgodovinska povest. — Za "Glas Naroda" prevel A. Šabec.

(Nadaljevanje.)

Nekdaj pa, neke težke noči, ga

prevzame nenaen dan strah. Videl je naenkrat povsem jasno, da je Rosvita pripravljena na smrt, da samo čaka na to, da se ji odprovrata večnosti, skozi katera bi brez obotavljanja odšla. In ta strah ga je dvignil iz postelje,

— kajti ako Rosvita odide, tedaj izgine z njenim odhodom tudi vsaka možnost, da ji stori kedaj kaže dejanje dobrote in ljubezni, po katerem bi ona spoznala njenega boljšega Jaza. Tako je viselo torej njegovo življenje na njenem. Ta strah je tiral Luigija ponoči doli v dvorano, in polegal je egle noči pred njenimi durmi, da bi jo varoval, če bi hotela Smrt vstopiti k nji. Zjutraj pa je šel v Rosvitino sobo, kjer je brez obotavljanja pričel: — Ne smete oditi, Rosvita! Ne smete ubežati, ne smete se umoriti, vi morate ostati! Ali slišite, Rosvita, ne smete se umoriti!

Tedaj pa se je pojavilo življenje na njenem brezizraznem obrazu, kakor da je bila za njenim bledim čelom v tem hipu šele vzbujena misel, in njen roka je naredila nezavedno kretajo, kot da bi hotela Rosvita reči: — Kako mi moreš zabraniti, če jaz hočem.

Toda Luigi je bil v posesti nekega sredstva, in tudi hip se ni obotavljal, navesti ga: — Vi me ne poznate, Rosvita; ne smete se smatrati za žival. Jaz tega ne prenesem. In ne smete se usmrtiti. Če zbežite ali se usmrtite, tedaj vam prisegam pri spasu svoje duše, da povev Barbiamu, katera je kraljica. Premislite to dobro.

Rosvita je zmajala z glavo in neno obličeje je postal zopet brezizrazno.

Luigi pa je nadaljeval: — Ne smete se usmrtiti, ali slišite, Rosvita... kajti jaz... jaz vas ljubim!

Tedaj pa je dvignila Rosvita roko ter pokazala na vrata: — Pojdite! Ne maram vas videti! Vaš obraz ni obraz človeka!

Prijetilo se je, da je bil imenovan poveljnikom straže, ki je stražila doli pri vratih, nov kapitan, ki je, kakor običajno, pogostil svoje moštvo ob nastopu svoje službe. Ker pa ti ljudje niso smeli zapustiti svojih mest, da bi se lahko udeležili skupnega obeda, zato so jim prinesli v javno hišo v skledah pečenke in par vrčevina, katerega je bilo več, kot ga je bilo potreba. Hrabri vojaki so hoteli svojemu novemu kapitanu izkazati vso čast, zato so se krepko lotili pečenke in vina in njihova pazljivost je mnogo pospustila, ko so ob zvezki veselih pesmi na vse drugo pozabilo.

To je bila priložnost, na katero je Godešalk čakal že izza prvega dne svojega bivanja v tej hiši.

Ko so njegovi stražniki, ki so bili že močno vinjeni, potem poslali še na svoje stroške po vina, je spravil starec naglo skupaj svoje malenkosti. Od kraljice, ki je vedela o njegovih načrtilih in od katere je imel tudi pismo na njenega soprog, ni bilo potrebno vzeti slovesa, toda nekaj drugrega je bilo treba narediti, nekaj najtežje, kar mu je nadalgal njegova zelenzna, možata dolžnost, kateri se mora pokoriti. Neopažen od pijanih stražnikov je starec vzel s stene bodalo, ki je tam viselo, nato pa se je takisto neopažen splazil po stopnicah v prvo nadstropje.

Previdno in skrbno preče na vse strani je šel skozi prazno dvorano ter stopil nato v Rosvitino sobo. Rosvita je sedela na nizki klopi, obrnjena s hrbitom proti durimu, roke so ji bile sklenjene okoli kolen, in gledala je proti malemu okenu, skozi katero je bilo videti zadnjo zarjo večernega solna. Ni se ozrla, kdo je prišel, kajti bilo je jih popolnoma vseeno, kdo vstopi.

Godešalku se je storilo pri pogledu na to nesrečno žensko in-

ko, in šele zdaj je spoznal ves obseg nesreče, ki jo je zadela.

Stopil je naprej in tih rekel: — Jaz sem, Rosvita... Godešalk!

Rosvita je obrnila glavo, pogledala starec s svojimi mrtvimi očmi ter pokimala.

— Prišel sem, da vzamem slovo od vas, Rosvita. Poizkusil bom učenati. Kralj prodira sem od Montracheta in je morda že sedaj oddaljen le še malo ur od mesta. — Prej nisem mogel tvegati bega, ker bi gotovo padel v roke Barbiamovih ljudi. Sedaj pa upam do speti do kralja. Sporočil mu bom, da je kraljica še nedotaknjena, ker ste se vi zanje žirvovali.

Rosvita je še vedno gledala proti okenu, nato pa je obrnila glavo ter rekla, pri čemer so izgledala njena rdeča usta kakor krava rana: Pojdite z Bogom!

Godešalk pa je nadaljeval: — Ali nimate nikakega naročila ali sporočila zame? Morda... Vaše zadnje pozdrave za Herbol!

Pri imenovanju tega imena je prišla v bledu Rosvitina lica krije v njenih očeh je zatrepetal si. Iztegnila je roke ter predse v odkimala z glavo; Godešalk je izprevidel, da ni razumela, in pogregnil je izpod suknje bodalo.

— Vzemite, — je dejal, — vzemite ta nož. Jaz ne morem več prenatisi, če vas tako gledam, vse bom povedal Herbolu... Povedal mu bom, da ste umrli kot svetnika.

Tedaj se je zdelo, kakor da se je različno veselje preko Rosvitinega lica, vstala je ter stegnila počasi roko proti pomagajuemu orožju, kakor po izpolnitvi davnih želja. Toda na pol poti je obstala. Zmajala je z glavo in dejala: — Hvala vam, moj dobrski Godešalk...

Hvala vam za vašo ljubezen, katere mi niste še nikoli tako izkazali kakor v tej urki. Toda moja sramota je močnejša kakor sama smrt. Niti ta me ne more rešiti nje.

In ko jo je Godešalk gledal, ne bi razumel, kajti vedel je, da Herbolova zaročenka ni strahopetka, je ona nadaljevala z mehkim, skoraj pojočim glasom: — Tukaj vedo, da jaz nisem kraljica.

Popolnoma znečan se je vrnil Alessandro domov, kjer ni izpravil opazil, da ima materin izraz običaja neki poseben pomen. Po večerji mu je mati Katarina Scala rekla, naj ji sledi v njeni sobi, češ, da mu ima nekaj važnega.

Rekla, naj ji sledi v njeni sobi, je Alessandro opazil, da je na mizi cel kup papirjev in listin.

— Sin, — je pričela mati, — prisiljena sem, govoriti s tabo o stvarjem, ki so zame mučne in katerih uravnava, bi najrajsje kar te prepuštela.

Pri teh besedah je vzdignila Dona Katarina enega izmed pergamontov z mize, položila ga je v bližino svetilke ter pogledala s tem.

— Ti veš, — je nadaljevala, — da sem ti prepustila popolno upravo posestva, ki leži izven mesta.

Jaz ti nisem nikoli ugovarjala in ti si delal v vsem po svoji previdnosti. Tako si prodal ono posest, in še dobro prodal, kar je sicer za zdaj, ko divijo zunaj požigali ci nemškega kralja, prav, kajti sebi prišli mi ob to svojo posest brez vsake odškodnine. Ta

tvoja prodaja je bila torej v našo korist, dasi ti nisi imel te tedaj, ko si prodala, v mislih. In če sem bila tedaj nezadovoljna s tabo, to moram danes še bolj grajati, ko vidim, da se trdiš na moč, da bi čim prej pognal denar ki si ga dobil za to posest.

Jasen, očividno vnaprej namišljen gorov materje ni ostal pri Francesevem brez vtisa in vedel je tudi prav dobro, kam meri z njim toda ker jih ni mogel ničesar odgovoriti, se je nekoliko nasmejnil in molčal.

— Naš oskrbnik mi je po dolgem obotavljanju povedal o tvojih dejanjih in nehanjih, ker je smatral to za svojo dolžnost, in povedal mi je tudi, da je ona vso za domačega pogona.

In to ob času, moj ljubi sin, ko nam grozi dolgotrajno obleganje, ko bo gotov denar bolj potreben kot kadarkoli prej, ker le denar nas bo obavaroval sile in gladu. Povedati ti moram, da sem zelo nezadovoljna, zlasti ker vem, kam gre denar. Zato te moram prositi, da nehaš, dokler je še čas, da ne bo imelo to tvoje zapravljanje poznejših žalostnih posledic. Zato bi bil skrajni čas, da nehaš zanj, kajti bilo je jih popolnoma vseeno, kdo vstopi.

Godešalku se je storilo pri pogledu na to nesrečno žensko in-

(Dalje pričenjaj)

sto zmagovito iz tega boja in da bi našel kralj Henrik svojo smrt pred njegovim ozidjem. Proti temu pa je spet govorila njegova ljubezen, ki je želela, da bi kralj rešil soprogo, dasi bi bila s tem zanj za vedno izgubljena.

Vse to se mu je dozdevalo, kakor nerazvoljiv vozel, in vsaka tega voza je bila bolj zapletena. Pri tem pa ni imel človeka, s katerim bi mogel in smel govoriti o teh stareh, kajti vedel je, da bi kraljčini sovražniki takoj naredili vse, da se prepreči vsak kraljčin beg in vsaka njena rešitev, ter da bi takoj razdelili njegovi strogi materi, s kakšnimi mislimi se bavi on, njen sin, — Franceesco Scala. S takimi tožnimi mislimi se je vrnil torej domov ter je kmalu po svojem prihodu obiskal kraljico. Alessandro je bil presenečen ob pogledu na njo, ko je videl, kako se je ta uboga ženska izpremenila. Pričel je sumiti, da se je moralog dogoditi nekaj posebnega v storil je vse da pride temu do dna. Pri tem je hotel slučaj, da je naravnal svoja previdna vprašanja ravno na ono, ki bi mu najlaglje dala pojama, na Nenko Barbaro.

Novih volitev v ital. parlamentu bo še tako kmalu. Sedaj se je oglašil v fašistskem "Popolo d'Italia" ugledni rimski publicist Rastignac, ki pravi, da je tu

on nasprotnik parlamentarista, morda ne zaradi podlega mukam in pomanjkanju hrane. Največ so trplji Čerkesi. V okraju med Smirno in Bruso je bilo okrog 165 tisoč Čerkesov. Od teh je ostal pri življenju konj deseti del, vsi drugi so pobiti.

Slika nam kaže prizor z glavnega fašistskega zborovanja, ki se je pred kratkim vrnilo v Rim. Zborovanju je načeloval Benito Mussolini, ki ga vidite na drugem koncu mize.

Mussolini o zunanjem po- Nove volitve v laški parla- ložaju.

ment.

Dne 1. februarja se je vrnil v Rimu ministerki svet, na katerem je Mussolini poročal o zunanjem podložaju. Rekel je, da se položaj za Italijo od njegovega zadnjega poročila ni veliko izpremenil. Nemški odpor je povzročil posostreitev francosko-belgijskih oddred, ki so pa italijanski vladu tuja. Komplikacij dosedaj ni bilo, Rusija kot država svojega stališča ni izpremenila. Vznemirjenje v državah male antante pojenuje.

Govorice, da se misli na podobne korake kakor pri Nemčiji tudi nasproti Madžarski, so dale Italiji povod do izjave, da je nasprot na vsem, kar bi moglo sporaziti na drugi dežele.

S Poljsko državo je Italija sklonila dobro trgovinsko pogodbilo glede dohabe surovin.

Turčijo je Italija podpirala v njenih življenskih pravicih, a je menila, da Turčija slabo služi tem interesom, ako ostane populoma nepopustljiva.

Ladje na elektriko.

Neka izomemska uvozna družba za uvažanje sadja je naročila izdelavo nove ladje, katere obratovanje se bo vršilo z elektriko.

Nova iznajdba za obratovanje ladje je nekaj posebnega. Ladji ne bo treba na dolgi poti prevažati velikih množin premoga za kurjavo in stroji za proizvajanje gomilne silo bodo tehtali veliko.

Svet je v platinastem okvirju, katerega pramer meri samo 14 milimetrov. Okvir je okoli in okoli lokov treh mesecov vse to,

kar je ustvaril zadnjih trideset let režim parlamentarni zmenjava in korupe. Narodova vzgoja je baje popolnoma izpremenjen in ne občuje z nikomur več. Vzroki so neznanji.

Viljem se razporoči?

Pariski in italijanski listi poročajo, da se čuti bivši neugiveni cesar Viljem v svojem drugem zakonu nesrečnega. Žena z otrokom stanejo v drugem delu grada v Dordoni in mu ne smeta pred oči. Viljem je baje popolnoma izpremenjen in ne občuje z nikomur več.

Mussolini je podrl s svojimi oddelki tekmo treh mesecov vse to, kar je ustvaril zadnjih trideset let režim parlamentarne zmenjav in korupe. Narodova vzgoja je v dobi parlamentarnih spletov pada na tla in tako je danes na tisoče Italijanov, ki ne misljijo na niso drugega, nego na poslanske karrieri, ki nudi poleg 15.000 liri na leto še druge razne ugodnosti.

Članek Rastignac brezvomno tolmači razpoloževje v vladnih krogih, ker je list "Popolo d'Italia" kakor znang. Mussolini je glasilo. Tako parlamentarnih volitev letos najbrž še ne bo.

(S-9-3)

Takočnja odpomoč za

KURJA OCESA
brez nevarnosti infekcije

Hitro, varno, v eni minutu lahko odpravite bolezne v kurjih očeh. — Dr. Scholl's Zino pada odpravijo vse kurjih očes, drgajoči v pritisk ob.

Dr. Scholl's Zino pada so varne. Nove nevarnosti infekcije ali zastupljene krv, kar je vsekodnevno potrebovano.

Zino pada skrči tekom zdravljenja. So tanke, antisepsične in nemotljive.

Večikrat so kurja očesa zatočeno in bule. Nabavite si danes skrčilo pri lekarju ali čevljaru. Ne vsemito nadomestkov.

Dr. Scholl's Zino pada so varne. Nove nevarnosti infekcije ali zastupljene krv, kar je vsekodnevno potrebovano.

Zino pada skrči tekom zdravljenja. So tanke, antisepsične in nemotljive.

Večikrat so kurja očesa zatočeno in bule. Nabavite si danes skrčilo pri lekarju ali čevljaru. Ne vsemito nadomestkov.

Dr. Scholl's Zino pada so varne. Nove nevarnosti infekcije ali zastupljene krv, kar je vsekodnevno potrebovano.

Zino pada skrči tekom zdravljenja. So tanke, antisepsične in nemotljive.

Večikrat so kurja očesa zatočeno in bule. Nabavite si danes skrčilo pri lekarju ali čevljaru. Ne vsemito nadomestkov.

Dr. Scholl's Zino pada so varne. Nove nevarnosti infekcije ali zastupljene krv, kar je vsekodnevno potrebovano.

Zino pada skrči tekom zdravljenja. So tanke, antisepsične in nemotljive.

Večikrat so kurja očesa zatočeno in bule. Nabavite si danes skrčilo pri lekarju ali čevljaru. Ne vsemito nadomestkov.

Dr. Scholl's Zino pada so varne. Nove nevarnosti infekcije ali zastupljene krv, kar je vsekodnevno potrebovano.

Zino pada skrči tekom zdravljenja. So tanke, antisepsične in nemotljive.

Večikrat so kurja očesa zatočeno in bule. Nabavite si danes skrčilo pri lekarju ali čevljaru. Ne vsemito nadomestkov.

Dr. Scholl's Zino pada so varne. Nove nevarnosti infekcije ali zastupljene krv, kar je vsekodnevno potrebovano.

Zino pada skrči tekom zdravljenja. So tanke, antisepsične in nemotljive.

Večikrat so kurja očesa zatočeno in bule. Nabavite si danes skrčilo pri lekarju ali čevljaru. Ne vsemito nadomestkov.

Dr. Scholl's Zino pada so varne. Nove nevarnosti infekcije ali zastupljene krv, kar je vsekodnevno potrebovano.

Zino pada skrči tekom zdravljenja. So tanke, antisepsične in nemotljive.

